UNIVERSITÄTS
BIBLIOTHEK
WUPPERTAL

BERGISCHE
UNIVERSITÄT
WUPPERTAL

Universitätsbibliothek Wuppertal

Demosthenis Et Aeschinis, Principum Græciæ Oratorum Opera

Demosthenes

Aureliae Allobrogum, 1607

In Boeotum de dote materna

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.
Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

urn:nbn:de:hbz:468-1-1565

Visual Library

A ἐὰν βούλωνται, καὶ ἀποκηρύξαι. ἐπέδειξα δ' ἐγὼ τὸν πατέρα ὃς κύριος ἦν ἐκ τοῦ νόμου, τούτῳ μὲν Βοιωτὸν, ἐμοὶ δὲ Μαντίθεον θέμενον· πῶς ὑμῖν ἐστὶν ἄλλο τι πλὴν ἃ ἐγὼ λέγω ψηφίσασθαι; ἀλλὰ μὴν ὧν γ' ἂν μὴ ὦσι νόμοι, * ἀλλὰ γνώμῃ τῇ δικαιοτάτῃ δικάσειν ὀμωμόκατε. ὥστ' εἰ μηδεὶς ἦν περὶ τούτων κείμενος, κἂν οὕτω δικαίως πρὸς ἐμοῦ τὴν ψῆφον ἔθεσθε. τίς γάρ ἐστιν ὑμῶν, ὅστις ταὐτὸν ὄνομα τοῖς αὐτοῦ παισὶ τέθειται δυοῖν οὖσι; τίς δ' ᾧ μή πω παῖδές εἰσι, θήσεται; οὐδεὶς δήπου. οὐκοῦν ὃ δίκαιον τῇ γνώμῃ τοῖς ὑμετέροις αὐτῶν παισὶν ὑπειλήφατε, τοῦτο καὶ περὶ ὑμῶν εὐσεβὲς γνῶναι. ὥστε καὶ κατὰ τὴν δικαιοτάτην γνώμην, καὶ κατὰ τοὺς νόμους, καὶ κατὰ τοὺς ὅρκους, * καὶ κατὰ τὴν τούτου προσομολογίαν, ἐγὼ μὲν μέτρια ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δέομαι, καὶ δίκαια ἀξιῶ. οὗτος δ' οὐ μόνον οὐ μέτρια, ἀλλ' οὐδ' εἰωθότα γίγνεσθαι.

& abdicandi, egóque oſtendi, patrem, cui lege poteſtas ea dabatur, iſti Bœoti, mihi verò Mantithei feciſſe nomen: quî vos poteſtis alia, quàm quæ ego dico, pronunciare? Præterea, quarum rerum nullæ extent leges, de iis vos ex æquo & bono ſuffragia laturos iuraſtis. Proinde, ſi nulla eſſet hac de re lata lex: etiam tum iurè pro me ſententiam ferretis. Quis enim veſtrûm eſt, qui duobus filiis, idem nomen impoſuerit? Quis verò, cui nōdum liberi ſunt, imponet? Nemo profectò. Quod igitur apud vos veſtris liberis eſſe æquum ſtatuitis, iidem etiam de nobis pronunciare fuerit religioſum. Quare ex æquo & bono, ex legibus, è iureiurando, ex iſtius ipſius confeſſione: ego quidem æqua à vobis oro, & iuſta peto: iſte verò non ſolum non æqua, ſed etiam inuſitata.

B

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΠΡΟΣ ΒΟΙΩτὸν ὑπὲρ προικὸς μητρῴας λόγου.

Καὶ οὗτος ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ καὶ πρὸς τὸν αὐτὸν ὁ λόγος εἴρηται, καὶ τὰ μὲν ἄλλα πάντα ταὐτά, ἡ Πλαγγών, ὁ ὅρκος, ἡ τῶν παίδων ἀναγκαία ποίησις. ἀποθανόντος δὲ τοῦ Μαντίου, οἱ παῖδες, ὄντες τρεῖς, Μαντίθεος ὁ ἐκ τῆς νόμῳ γαμηθείσης, καὶ Βοιωτός, καὶ Πάμφιλος οἱ ἐκ τῆς Πλαγγόνος, ἐνείμαντο τὴν οὐσίαν. φάσκοντος δὲ τοῦ Μαντιθέου προῖκα ἑαυτῷ μητρῴαν ὀφείλεσθαι, Βοιωτὸς καὶ Πάμφιλος, καὶ αὐτοὶ προικὸς ἠμφισβήτουν. ὡς καὶ τῆς Πλαγγόνος εἰσενεγκαμένης εἰς τὸν οἶκον τοῦ Μαντίου μνᾶς ἑκατόν. συνέδοξεν οὖν αὐτοῖς νείμασθαι πάντα ἐπ' ἴσης, πλὴν τῆς οἰκίας· ἵν' ὁποτέροις ἂν ἡ μήτηρ φανῇ προῖκα εἰσενηνεγμένη, τούτοις ἀπὸ τῆς οἰκίας ἀποδοθῇ τὸ ἀργύριον· καὶ πλὴν τῶν ἀνδραπόδων· ὅπως οἱ περὶ τὸν Βοιωτὸν ἐὰν ἐπιζητῶσί τι τῶν ἔνδον, ἔχωσιν ἔλεγχον. μετὰ ταῦτα ἀντενεκάλεσαν ἀλλήλοις, ὁ μὲν Μαντίθεος, ὑπὲρ τῆς μητρῴας οὐσίας· ἐκεῖνοι δὲ, ὑπὲρ ἄλλων τινῶν. καὶ ὁ διαιτητὴς Μαντιθέου μὲν ἀπεδιαίτησε, Βοιωτοῦ δὲ κατεδιαίτησεν ἐρήμην. λαγχάνει δὲ Μαντίθεος καὶ εἰς τὸ δικαστήριον αὐτῷ τὴν αὐτὴν δίκην, ἀπαιτῶν τὴν προῖκα.

ARGVMENTVM ORATIONIS ADuerſus Bœotum, de dote materna.

Etiam hæc & ab eodem, & contra eundem dicta eſt Oratio. Ac cætera quidem omnia ſunt eadem: Plango, iuſiurandum, filiorum coacta adoptio. Defuncto autem Mantia, filij eius tres, Mantitheus è legitima vxore ſuſceptus, & Bœotus ac Pamphilus Plangonis filij, hæreditatem diuiſerunt. Aſſerente autem Mantitheo, dotem ſibi maternam deberi: Bœotus ac Pamphilus, & ipſi de dote contendunt, quaſi Plango etiam in Mantiæ familiam centum minas contuliſſet. Conuenit igitur inter eos, ex æquo omnia partienda eſſe, præter ædes: vt vtri parti mater attuliſſe dotem probaretur, ei de ædibus illa pecunia redderetur: & præter mancipia: vt Bœotus cum fratre, ſi quid domeſticum requirerent quo coarguerent. Poſt hæc ſe mutuò accuſant, Mantitheus illos de maternis facultatibus, illi hunc de aliis quibuſdam rebus. Ac arbiter Mantitheum abſoluit, Bœotum condemnat abſentem. Quem eadem actione Mantitheus in iudicium vocat, dotem maternam repetens.

C

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ Ο ΠΡΟΣ ΒΟΙΩΤΟΝ ὑπὲρ προικὸς μητρῴας λόγος.

Πάντων ἐστὶν ἀνιαρώτατον, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅταν τις ὀνόματι μὲν ἀδελφὸς προσαγορευθῇ τινῶν, τῷ δ' ἔργῳ ἐχθροὺς ἔχῃ τούτους, καὶ ἀναγκάζηται πολλὰ καὶ δεινὰ παθὼν ὑπ' αὐτῶν, εἰσιέναι εἰς δικαστήριον· ὃ νῦν ἐμοὶ συμβέβηκεν. οὐ γὰρ μόνον ἀτύχημά μοι ἐξ ἀρχῆς ἐγένετο, διότι Πλαγγὼν ἡ τούτων μήτηρ ἐξαπατήσασα τὸν πατέρα μου, καὶ ἐπιορκήσασα φανερῶς ἠνάγκασεν αὐτὸν * ὑπομεῖναι τούτους ποιήσασθαι, καὶ διὰ τοῦτο τὰ δύο μέρη τῶν πατρῴων ἀπεστερήθην, ἀλλὰ πρὸς τούτοις ἐξελήλαμαι μὲν ἐκ τῆς πατρῴας οἰκίας ὑπὸ τούτων, ἐν ᾗ καὶ ἐγενόμην καὶ ἐτράφην, καὶ εἰς ἣν οὐχ ὁ πατὴρ αὐτούς, ἀλλ' ἐγώ, τελευτήσαντος ἐκείνου παρεδεξάμην. ἀποστεροῦμαι δὲ τὴν προῖκα τῆς ἐμαυτοῦ μητρός, περὶ ἧς νυνὶ δικάζομαι· αὐτὸς μὲν τούτοις δίκας, ὑπὲρ ὧν ἐνεκάλουν μὴ πάντων δεδωκώς, πλὴν εἴ τινα νῦν ἕνεκα τῆς δίκης ταύτης ἀντειλήχασί μοι συκοφαντοῦντες, ὡς ὑμῖν ἔσται καταφανές. παρὰ δὲ τούτοιν ἐν ἕνδεκα ἔτεσιν οὐ δυνάμενος τυχεῖν τῶν μετρίων, ἀλλὰ νῦν εἰς ὑμᾶς καταπεφευγώς. δέομαι δὴ ἁπάντων ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταί, μετ' εὐνοίας τέ μου ἀκοῦσαι, κἂν οὕτως ἂν δυνώ-

DEMOSHTENIS IN BOEOTVM DE DOTE materna Oratio, Hieronymo Vuolfio interprete.

Omnivm moleſtiſſimum eſt, Iudices, cùm quis nomine frater eorum appellatur, quos ipſa re hoſtes habet: & multis magníſque affectus ab eis iniuriis, in iudicium venire cogitur: id quod mihi nunc vſuuenit. Neque enim ea ſolum ab initio calamitas mihi accidit, vt Plāgo, iſtorum mater, patrem meū manifeſto periurio deceptum ad iſtos adoptandos adegerit, egóque propterea duabus patrimonij partibus ſim fraudatus: ſed præter hæc etiam paternis ædibus ab iſtis exactus, in quibus & natus ſum & educatus: & in quas non pater eos, ſed ego, defuncto illo, recepi: fraudor etiam dote materna, de qua nunc ago: cum ego eis de omnibus quæ querebantur, ſatisfecerim, præterquam, ſi qua nunc, propter iudicium hoc reſortitione inſtituta per calumniam poſtulant: vt vobis declarabitur. Ab iſtis autem cùm vndecim annis nihil æqui potuerim impetrare: nunc ad vos confugio, atque omnes vos oro, Iudices, vt me benignè ſic vt potero dicētem, au- Querela de fratris iniuriis.

diatis,&, ſi mecum iniquè actum putabitis, veniam A detis mea recuperare cupienti,ad filiæ præſertim elocationem. Accidit enim, vt propter patris preces decem & octo natus annos vxorem duxerim: propterea que mihi filia ſit iam nubilis. Proinde & me affectum iniuria, merito propter multa iuuabitis: & iſtis iraſcemini, qui, proh diuûm fidem, cum liceret eis,præſtitis iis quæ æqua ſunt, iudicio ſuperſedere: non verentur vobis in memoriam reuocare, ſi quid aut pater noſter non rectè fecit,aut ipſi in eum deliquerunt, méque ſecum litigare cogunt. Vt autem certò ſciatis, eius rei cauſam me non eſſe,ſed iſtos:rem omnem ab initio vobis,quàm potero breuiſſimè,explicabo. Mater mea,Iudices,filia fuit Poliarati Cholargenſis,Menexeni,Bathylli & Periandri ſoror. Cum verò pater eam Cleomedonti Cleonis filio deſpõdiſſet & talentũ dotẽ addidiſſet: primùm eius materfamiliâs fuit. Natis aũt ei tribus filiabus,& vno filio Cleone, maritóq. poſtea defuncto:deſerta familia & recepta dote rurſus eã elocantibus fratrib.Menexeno & Bathyllo (nã Periãder puer adhuc erat) & talẽtum addentibus,nupſit meo patri: B egóq. natus eis ſum, alius frater me iunior, qui puer obiit.Vt autem conſtet me hæc verè dicere,primùm teſtes producam.

Nattatio de coniugio patris, & Plangonidarum coactâ adoptatione, atq. importunitate.

TESTES.

Matrem igitur meam pater meus ita ductam vxorem, domi ſuæ habuit, méque & erudiit & dilexit: quemadmodum & vos omnes, veſtros liberos diligitis. Cum matre autem iſtorum Plangone conſuetudinem habuit, quocumque modo (neque enim hoc explicare meum eſt)neque tamen eò vſque cupiditati ſuccubuit, vt eam vel mortua matre, in ædes ad ſe recipere dignatus fuerit, aut credere voluerit, iſtos ex ſe eſſe natos. reliquo igitur tempore iſti ita viuebant, vt qui patris mei non eſſent: vt & veſtrum plerique norunt. Poſteaquam autem iſte adoleuerat: officinam calumniatorum ſibi adſciuit, quorũ dux erat Mneſicles, & Menecles ille, qui Ninum ream peregit:illiſque patronis, patri meo diem C dixit,eius eſſe filium ſe aſſerens. Cum autem his de rebus ſæpè conueniretur, & pater ſibi nulla ratione perſuaſum iri diceret, iſtos ex ſe eſſe natos: tandem Plango, Iudices, (omnis enim apud vos dicetur veritas)cum Menecle patrem meum ex inſidiis aggreſſa, iureiurando, quod maximum & ſanctiſſimum apud omnes habetur, decepit: pollicita ſe triginta minis acceptis, filios fratribus ſuis adoptandos daturam. Quòd ſi à patre ad arbitrum vocaretur, vt iuuaret, filios ex ipſo eſſe natos: ſe eam conditionem non accepturam. His enim ita factis, neque iſtos ciuitate priuandos, neque patri porrò moleſtos futuros, iureiurando à matre ipſorum non recepto. His conceſſis, quid vobis multa dicam? Vt enim ad arbitrum venit, neglectis pactis omnibus Plango, & conditionem accipit, & in Delphinio iurat aliud iuſiurandum priori contrarium, vt & veſtrûm plerique norunt. Res enim celebrata eſt.Sic pater meus propter ſuam prouocationem arbitrium ratum habere coactus,indignabatur,& rem grauiter ferebat. & quanquam in ædes ne ſic quidem iſtos recipere dignabatur: ad curiales tamẽ introducere coactus,iſtum Bœotum inſcripſit, alterum Pamphilum. Mihi verò ſtatim perſuaſit,an-

A μαι, λέγοντος κἂν ὑμῖν δεινὰ δοκῶ πεποιθέναι, συγγνώμην ἔχειν μοι, ζητοῦντι κομίσασθαι τἀμαυτοῦ, ἄλλως τε, καὶ εἰς θυγατρὸς ἔκδοσιν. συνέβη γάρ μοι δεηθέντος τοῦ πατρὸς ὀκτωκαιδεκέτῃ γῆμαι, καὶ διὰ τοῦτό μοι εἶναι θυγατέρα ἤδη ἐπίγαμον, ὥστ᾽ ἐμοὶ μὲν δικαίως ἂν ἀδικουμένῳ διὰ πολλὰ βοηθήσαιτε, τούτοις δ᾽ εἰκότως ἂν ὀργίζοισθε· οἵτινες, ὦ γῆ καὶ θεοί, ἐξὸν αὐτοῖς τὰ δίκαια ποιήσασι, μὴ εἰσιέναι εἰς δικαστήριον· οὐκ αἰσχύνονται μὲν ἀναμιμνήσκοντες ὑμᾶς εἴ τι ὁ πατὴρ ἡμῶν μὴ ὀρθῶς διεπράξατο, ἢ οὗτοι ἐκεῖνον ἥμαρτον· ἀναγκάζουσι δ᾽ ἐμὲ δικάζεσθαι αὐτοῖς. ἵνα δ᾽ ἀκριβῶς εἰδῆτε ὡς ἐγὼ τούτου αἴτιος οὐκ εἰμί, ἀλλ᾽ οὗτοι, ἐξ ἀρχῆς ὑμῖν, ὡς ἂν ἐν βραχυτάτοις δύνωμαι, διηγήσομαι τὰ πραχθέντα. ἡ γὰρ μήτηρ ἐμή, ὦ ἄνδρες δικασταί, θυγάτηρ μὲν ἦν Πολυαράτου τοῦ Χολαργέως, ἀδελφὴ δὲ Μενεξένου καὶ Βαθύλλου, καὶ Περιάνδρου. ἐκδόντος δ᾽ αὐτὴν τοῦ πατρὸς Κλεομέδοντι τῷ Κλέωνος υἱεῖ, καὶ προῖκα τάλαντον ἐπιδόντος· τὸ μὲν πρῶτον τούτῳ συνῴκει· γενομένων δ᾽ αὐτῇ τριῶν μὲν θυγατέρων, υἱοῦ δ᾽ B ἑνὸς Κλέωνος, καὶ μετὰ ταῦτα τοῦ ἀνδρὸς αὐτῇ τελευτήσαντος, ἀπολιποῦσα τὴν οἶκον, καὶ κομισαμένη τὴν προῖκα, πάλιν ἐκδόντων αὐτὴν τῶν ἀδελφῶν Μενεξένου καὶ Βαθύλλου (ὁ γὰρ Περίανδρος ἔτι παῖς ἦν) καὶ τὸ τάλαντον ἐπιδόντων, συνῴκησε τῷ ἐμῷ πατρί· καὶ γίγνομαι αὐτοῖς ἐγώ τε, καὶ ἄλλος ἀδελφὸς νεώτερος ἐμοῦ· ὃς ἔτι παῖς ὢν ἐτελεύτησεν. ὡς δ᾽ ἀληθῆ λέγω περὶ τούτων ὑμῖν, πρῶτον τοὺς μάρτυρας παρέξομαι. Μάρτυρες. Τὴν μὲν τοίνυν μητέρα τὴν ἐμὴν οὕτως ὁ πατήρ μου γήμας, εἶχε γυναῖκα ἐν τῇ οἰκίᾳ τῇ ἑαυτοῦ· ἐμέ τε ἐπαίδευε καὶ ἠγάπα, ὥσπερ καὶ ὑμεῖς ἅπαντες, τοὺς ὑμετέρους παῖδας ἀγαπᾶτε. τῇ δὲ τούτων μητρὶ Πλαγγόνι ἐπλησίασεν, ὅν τινα δήποτ᾽ οὖν τρόπον· οὐ γὰρ ἐμὸν τοῦτο λέγειν ἐστίν. καὶ οὕτως οὐ πάντα γε ἦν ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας κεκρατημένος, ὥστ᾽ οὐδὲ τῆς ἐμῆς μητρὸς ἀποθανούσης, ἠξίωσεν αὐτὴν εἰς τὴν οἰκίαν παρ᾽ αὑτὸν C εἰσδέξασθαι, οὐδὲ τούτους, ὡς υἱεῖς εἰσιν αὑτοῦ, πεισθῆναι. ἀλλὰ τὸν μὲν ἄλλον χρόνον οὗτοι διῆγον, οὐκ ὄντες τοῦ ἐμοῦ πατρός. ὡς καὶ ὑμῶν οἱ πολλοὶ ἴσασιν. ἐπειδὴ δ᾽ οὑτοσὶ αὐξηθείς, καὶ μεθ᾽ ἑαυτοῦ παρασκευασάμενος ἐργαστήριον συκοφαντῶν, ὧν ἡγεμὼν ἦν Μνησικλῆς καὶ Μενεκλῆς ἐκεῖνος, ὁ τὴν Νῖνον ἑλών, μεθ᾽ ὧν οὗτος ἐδικάζετό μου τῷ πατρί, φάσκων υἱὸς εἶναι ἐκείνου. συνόδων δὲ γιγνομένων πολλῶν περὶ τούτων, καὶ τοῦ πατρὸς οὐκ ἂν φάσκοντος πεισθῆναι ὡς οὗτοι γεγόνασιν ἐξ αὐτοῦ, τελευτῶσα ἡ Πλαγγών, ὦ ἄνδρες δικασταί (πάντα γὰρ εἰρήσεται τἀληθῆ πρὸς ὑμᾶς) μετὰ τοῦ Μενεκλέους ἐνεδρεύσασα τὸν πατέρα μου, καὶ ἐξαπατήσασα ὅρκῳ, ὃς μέγιστος δοκεῖ καὶ δεινότατος παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις εἶναι, ὡμολόγησε, τριάκοντα μνᾶς λαβοῦσα, τούτους μὲν τοῖς αὑτῆς ἀδελφοῖς εἰσποιήσειν υἱεῖς· αὐτὴ δ᾽ ἂν προσκαλῆται αὐτὴν ὁ πατήρ μου ὀμόσαι, ἦ μὴν τοὺς παῖδας ἐξ αὐτοῦ γεγονέναι, μὴ δέξασθαι τὴν πρόκλησιν. τούτων γὰρ γενομένων, οὔτε τούτους ἀποστερήσεσθαι τῆς πόλεως, τῷ τε πατρί μου οὐκέτι δυνήσεσθαι αὐτοὺς πράγματα παρέχειν, τῆς μητρὸς αὐτῶν οὐ προσδεξαμένης τὸν ὅρκον. συγχωρηθέντων δὲ τούτων· τί ἂν ὑμῖν μακρολογοίην; ὡς γὰρ πρὸς τὸν διαιτητὴν ἀπήντησε· παραβᾶσα ἅπαντα τὰ ὡμολογημένα ἡ Πλαγγών, δέχεταί τε τὴν πρόκλησιν, καὶ ὄμνυσιν ἐν τῷ Δελφινίῳ ἄλλον ὅρκον ἐναντίον τῷ προτέρῳ, ὡς καὶ ὑμῶν οἱ πολλοὶ ἴσασι. περιβόητος γὰρ ἡ πρᾶξις ἐγένετο. καὶ οὕτως ὁ πατήρ μου διὰ τὴν αὑτοῦ πρόκλησιν ἀναγκασθεὶς ἐμμεῖναι τῇ διαίτῃ, ἐπὶ μὲν τοῖς γεγενημένοις ἠγανάκτει, καὶ βαρέως ἔφερε, καὶ εἰς τὴν οἰκίαν οὐδ᾽ ὡς εἰσδέξασθαι τούτους ἠξίωσεν· εἰς δὲ τοὺς φράτερας ἠναγκάσθη εἰσαγαγεῖν. καὶ τοῦτον μὲν ἐγγράφει Βοιωτόν, τὸν δ᾽ ἕτερον Πάμφιλον. ἐμὲ δ᾽ εὐθὺς ἔπεισε πρὸ ὀκτωκαί-

δεκα

δέκα ἔτη γεγενημένον τὴν Εὐφήμου θυγατέρα γῆμαι, βουλόμενος παῖδας ἐξ ἐμοῦ γενομένους ἐπιδεῖν. ἐγὼ δ', ὦ ἄνδρες δικασταί, νομίζων δεῖν καὶ πρότερον, καὶ ἐπειδὴ οὗτοι ἠνώχλουν αὐτὸν δικαζόμενοι, καὶ πράγματα παρέχοντες, ἐμὲ τοὐναντίον εὐφραίνειν, ἅπαντα ποιοῦνθ', ὅσα ἐκείνῳ χαριεῖσθαι μέλλοιμι· ἐπείσθην αὐτῷ. γήμαντος δέ μου τὸν τρόπον τοῦτον, ἐκεῖνος μὲν τὸ θυγάτριόν μου ἐπιδὼν γενόμενον, οὐ πολλοῖς ἔτεσιν ὕστερον ἀρρωστήσας ἐτελεύτησεν. ἐγὼ δ' ὦ ἄνδρες δικασταί, ζῶντος μὲν τοῦ πατρός, οὐκ ᾤμην δεῖν ἐναντιοῦσθαι αὐτῷ· τελευτήσαντος δ' ἐκείνου εἰσεδεξάμην τε τούτους εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ τῶν ὄντων ἁπάντων μετέδωκα· οὐχ ὡς ἀδελφοῖς οὖσιν (οὐδὲ γὰρ ὑμῶν τοὺς πολλοὺς λελήθασιν, ὃν τρόπον οὗτοι γεγόνασιν) νομίζων δ' ἀναγκαῖον εἶναί μοι, ἐπειδὴ ὁ πατὴρ ἐξηπατήθη, πείθεσθαι τοῖς νόμοις τοῖς ὑμετέροις. καὶ οὕτως ὑπ' ἐμοῦ εἰς τὴν οἰκίαν εἰσδεχθέντες, ὡς ἐνεμόμεθα τὰ πατρῷα, ἀξιοῦντος ἐμοῦ ἀπολαβεῖν τὴν τῆς μητρός μου προῖκα, ἀντενεκάλουν καὶ οὗτοι, καὶ ἔφασαν ὀφείλεσθαι καὶ τῇ αὐτῶν μητρὶ τὴν ἴσην προῖκα. συμβουλευσάντων δ' ἡμῖν τῶν παρόντων, τὰ μὲν ἄλλα πάντα ἐνειμάμεθα, τὴν δ' οἰκίαν, καὶ τοὺς παῖδας τοὺς διακόνους τοῦ πατρός, ἐξαιρέτους ἐποιησάμεθα, ἵν' ἐκ μὲν τῆς οἰκίας ὁποτέροις ἂν ἡμῶν φαίνηται ὀφειλομένη ἡ προίξ, οὗτοι αὐτὴν κομίσωνται. ἐκ δὲ τῶν παίδων κοινῶν ὄντων, ἐάν τι οὗτοι τῶν πατρῴων ἐπιζητῶσι, πυνθάνωνται, καὶ βασανίζοντες αὐτούς, καὶ ἄλλῳ ᾧ ἂν τρόπῳ βούλωνται ζητεῖν. ὅτι δὲ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, ἐκ τουτωνὶ τῶν μαρτυριῶν εἴσεσθε. Μαρτυρίαι.

Μετὰ ταῦτα τοίνυν οὗτοί τ' ἐμοὶ δίκας ἔλαχον ὑπὲρ ὧν ἐνεκάλουν, κἀγὼ τούτοις ὑπὲρ τῆς προικός. καὶ τὸ μὲν πρῶτον παραγραψάμενοι Σόλωνα Ἐρχιέα διαιτητήν, τούτῳ ἐπετρέψαμεν δικάσασθαι περὶ ὧν ἐνεκαλοῦμεν ἀλλήλοις. ὡς δ' οὐκ ἀπήντων οὗτοι, ἀλλ' ἐφυγοδίκουν, καὶ χρόνος διετρίβετο συχνός, τῷ μὲν Σόλωνι συνέβη τελευτῆσαι τὸν βίον. οὗτοι δὲ πάλιν ἐξ ὑπαρχῆς λαγχάνουσί μοι τὰς δίκας. καὶ ἐγὼ τούτῳ προσκαλεσάμενος αὐτόν, καὶ ἐπιγραψάμενος ἐπὶ τὸ ἔγκλημα Βοιωτόν· τοῦτο γὰρ αὐτῷ ὁ πατὴρ ἔθετο τοὔνομα. περὶ μὲν οὖν ὧν οὗτοί μοι ἐδικάζοντο, παρόντος τούτου καὶ ἀντιδικοῦντος, καὶ οὐκ ἔχοντος ἐπιδεῖξαι οὐδὲν ὧν ἐνεκάλουν, ἀπεδιῄτησέ μοι ὁ διαιτητής. καὶ οὗτος συνειδὼς αὐτῷ ἀδίκως μοι ἐγκαλῶν, οὔτε ἐφῆκεν εἰς τὸ δικαστήριον, οὔτε νῦν περὶ ἐκείνων εἴληχέ μοι δίκην οὐδεμίαν. ἀλλὰ περὶ ἄλλων τινῶν λύσιν τοῖς ἐγκλήμασι τούτοις τὴν δίκην ταύτην οἰόμενος, ἣν ἐγὼ τούτων ἐδίωκον τότε περὶ τῆς προικός, ἐπιδημοῦντος δὲ τούτου ἐνθάδε, καὶ οὐκ ἀπαντήσαντος πρὸς τὸν διαιτητήν, ἐρήμην κατεδιῄτησεν αὐτοῦ. οὗτος δ', ὦ ἄνδρες δικασταί, οὔτε τὴν ἀντιδικίαν τότε παρών, οὔτε ἔφη με καταδιαιτήσασθαι τὴν δίκην αὐτοῦ. οὐ γὰρ εἶναι Βοιωτὸν αὐτῷ ὄνομα, ἀλλὰ Μαντίθεον. καὶ οὕτως ὀνόματι ἀμφισβητῶν, ἔργῳ τὴν προῖκά με τῆς μητρὸς ἀποστερεῖ. ἀπορῶν δ' ἐγὼ τί ἄν τις χρήσαιτο τῷ πράγματι, οὕτω πάλιν τὴν αὐτὴν δίκην λαχὼν αὐτῷ Μαντιθέῳ ἐνδεκάτῳ ἔτει νῦν εἰς ὑμᾶς καταπέφευγα. ὡς δὲ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, ἀναγνώσεται ὑμῖν περὶ τούτων μαρτυρίας. Μαρτυρίαι.

Ὅτι μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἥ τε μήτηρ μου τάλαντον ἐπενεγκαμένη προῖκα, ἐκδοθεῖσα ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν τῶν αὑτῆς, ὥσπερ οἱ νόμοι κελεύουσι, συνῴκησε τῷ πατρί· καὶ ὃν τρόπον ἐγὼ τούτους εἰσεδεξάμην εἰς τὴν οἰκίαν, τοῦ πατρὸς τελευτήσαντος· καὶ ὅτι ἀπέφυγον αὐτοὺς τὰς δίκας, ἅς μοι ἐνεκάλουν· ταῦτα μὲν πάντα καὶ μεμαρτύρηται ὑμῖν, καὶ ὅτι δέδεικται. ἴθι δὴ λαβὲ καὶ τὸν περὶ τῆς προικὸς νόμον τουτονί. Νόμος.

Οὕτω τοίνυν τοῦ νόμου ἔχοντος, οἶμαι τουτονὶ Βοιω-

A nos circiter octodecim nato, vt Euphemi filiam ducerem: quia liberos è me natos videre cupiebat. Ego verò, Iudices, exiſtimans oportere, cùm prius, tũ verò illis eum iudicio vexantibus, & negotium faceſſentibus, me contrà eũ exhilarare, faciendis omnibus quæ gratia fore putaram: obtemperaui. Cum verò ego eo modo matrimonium contraxiſſem: ille viſa filiola mea, non multis annis pòſt ex valetudine moritur. Ego autem, Iudices, nec viuenti patri aduerſandum eſſe ratus ſum, eóque mortuo eos & in ædes recepi, & omnes facultates cum eis partitus ſum, non vt cum fratribus (nam nec veſtrûm pleroſque latet, quo pacto iſti nati ſint) ſed quòd exiſtimabam, poſtquam pater deceptus eſſet, mihi veſtris eſſe legibus obtemperandum. ſic in ædes à me recepti, vt patrimonium diuidebamus, poſtulante me, vt matris meæ dos mihi redderetur: & ipſi viciſſim accuſabãt, aſſerentes & ſuæ matri tantundem dotis deberi. Sumus autem de eorum ſententia, qui nobis aderant. B cætera quidem omnia partiti: ædes autem & pueros, patris miniſtros, exemptos fecimus, vt ex ædibus vtris deberi dotem compertum eſſet, ij eam reciperent: de pueris autem communibus, ſi quid iſti paternarum facultatum deſiderarent, ſciſcitarentur, & quæſtiones haberent: & alio quouis modo inquirerent. Quæ me verè dicere: ex his teſtimoniis intelligetis.

TESTIMONIA.

Poſt hæc iſti me in ius vocabant propter ea quæ petebant, & ego eoſdem propter dotem. Ac primùm Solone Erchienſe arbitro deſignato, ei poteſtatem fecimus, mutuas lites noſtras diſceptandi. Vt autem iſti ſe non ſiſtebant, ſed iudicium detrectabant, & multum temporis conterebatur: accidit vt Solon moreretur. Ibi me iſti rurſus de integro in ius vocant: ego item iſtum, citato eo, & Bœoti nomine in actionem inſcripto. ſic enim pater eum nominarat. Quibus igitur de rebus iſti me accuſabant, præſente iſto & reſpondente: cum nihil eorum quæ accuſabant, probare poſſet, abſoluit me arbiter. Tum iſte conſcius ſe mihi per iniuriam intendere litem: neq. ad iudices appellauit, neque etiamnum iis de re- C bus vllum iudicium mihi dictauit: ſed de aliis quibuſdam: refutaturum ſe illis criminibus id iudicium exiſtimans, quo ego tum eum de dote accuſabam. Cum verò iſte hîc eſſet, & ad arbitrium non veniret: abſens ille quidem condemnatur: cæterum, Iudices, neque tum coràm reſpondet, & ſe arbitri ſententia per me damnatum eſſe negat. (Neque enim ſibi Bœotò, ſed Mantitheo eſſe nomen) itaque de nomine contendens, reipſa me dote matris fraudat. Ego verò inops conſilij, & quò me verterem neſciens, ſic rurſus eodem iudicio actione contra Mantitheum inſtituta, ad vos nunc anno vndecimo confugi. Quæ vt à me verè dici conſtet: legentur vobis harum rerum teſtimonia.

TESTIMONIA.

Matrem igitur meam, Iudices, talẽto allato, à fratribus ſuis elocatam, vt leges iubent, patri meo nupſiſſe: & à me iſtos in ædes receptos, defuncto patre: & me iis actionibus eſſe abſolutum, quibus me accuſarunt: hæc omnia è teſtibus audita & demonſtrata ſunt. Abi, cape legem iſtam de dote.

LEX.

Cum igitur lex ita ſe habeat arbitror iſtũ ſiue Bæo

Refutatio cauillationum Bœoti de dote materna.

tum, ſiue Mantitheum, ſeu quo alio nomine ſe appellari gaudet, iuſtam quidem defenſionem & veram, allaturum nullam: daturum autem eſſe operam, audacia ſua & confidentia fretum, vt ſuas calamitates mihi imputet: id quod etiam priuatim facere conſueuit. Ait, Pamphili facultatibus publicatis, qui pater fuit Plangonis, reliquam pecuniam patrem meũ accepiſſe è curia: & ita declarare ſtudet, ſuam matrẽ dotem attuliſſe amplius centum minas. meam ſine dote nupſiſſe aſſerit. Ea verò commemorat, Iudices, neque adducto vllo teſtimonio, neque ignarus ſe nugas agere: ſed certò ſciens, qui confiteretur ſe deliquiſſe, apud vos abſolutum eſſe neminem: mentientem autem & effugia quæritantem iam aliquem impunè abiiſſe. Ne verò ab eo decipiamini, conſultius mihi videtur pauca de iſta re apud vos dicere. Vbi enim dixerit, matrem meam non attuliſſe dotem, ſuã verò attuliſſe: animaduertetis eum palàm mentiri. Primùm enim Pamphilus, pater matris eorum, quinque talentis ærario obſtrictus, obiit: tantúmque abfuit, vt quicquam eius liberis, deſcriptis illius opibus, & publicatis, ſuperfuerit, vt nec debitum eius omne ſit ſolutum: ſed etiam nunc Pamphilus, vt ærarius, ſit inſcriptus. Quî potuit igitur fieri, vt pater meus è Pamphili opibus aliquid acceperit, quæ mulctam ſoluere ciuitati non potuerunt? Deinde cogitate, Iudices, ſi vel maximè ſuperfuiſſet pecunia: quam iſti dicunt: eam non meum patrem fuiſſe accepturum, ſed Pamphili filios, Bœotum, Hedylum, & Euthidemum: qui cùm propter aliena capienda quiduis egerint (vt & nos omnes noſtis) ſua vtique patri meo non conceſſiſſent. Ac matrem iſtorum non attuliſſe dotem, ſed iſtos mentiri: ſatis vos cognouiſse exiſtimo. Meam autem matrem attuliſſe: facile oſtendam. Primùm enim Polyarati filia fuit, qui & à vobis colebatur, & magnas opes poſſidebat. Poſtea teſtatum vobis eſt, etiam ſororem eius tantundem attuliſſe dotis, & Eryximacho affini Chabriæ nupſiſſe. Præterea conſtat, matrem meam nupſiſse primũm Cleomedonti, cuius patrem Cleonem ferunt apud maiores veſtros, ſuo ductu & auſpiciis multos Lacedæmonios Pyli viuos cepiſse, ſummáque inter ciues gloria floruiſse. Quare nec eius filium eam indotatam ducere conueniebat: neque Menexenum & Bathyllum conſentaneum eſt, qui & ipſi magnas opes haberent, & dotem Cleomedonte mortuo recepiſsent, ea ſororem ſuam defraudaſse: ſed ipſos adieciſse aliquid, & patri collocaſse, vt & ipſi apud vos & cæteri neceſsarij teſtati ſũt. Sed his omiſſis cogitate, quãobrẽ pater, ſi mea mater deſponſa non fuiſset, neque dotẽ attuliſset, iſtorum verò attuliſset: iſtos ſuos negaſset eſſe filios, me autem & agnouiſcet & inſtituiſset? vt ſcilicet & mihi gratificãs, & matri meæ, iſtos ignominia afficeret? At ea quidẽ obierat, me paruo puero relicto. Iſtorũ verò mater Plango, & ante & pòſt, elegãti forma mulier, cum eo rem habebat. Quare multò credibilius erat, eum propter viuentem mulierem quam adamabat, defunctæ filium contemnere: quàm propter me & defunctam, filios è viuente muliere ſuſceptos, cuius conſuetudine vteretur, non agnoſcere. Atqui eò iſte venit audaciæ, vt aiat, patrem meum pro ſe decimam ſolenni conuiuio celebraſse: eáque de re Timocratis ſolùm & Promachi teſtimoniũ exhibuit: qui nec vlla cognatione patrẽ meũ

A τ', ἢ Μαντίθεον, ὅ, τι ποτ' ἄλλο χαίρει προσαγορευόμενος, δικαίαν μὲν ἀπολογίαν καὶ ἀληθινὴν οὐδεμίαν ἕξειν εἰπεῖν· ἐπιχειρήσειν δὲ τῇ τόλμῃ, καὶ τῇ θρασύτητι τῇ ἑαυτοῦ πιστεύοντα περιϊστάναι τὰς αὑτοῦ συμφορὰς εἰς ἐμέ, ἅπερ καὶ ἰδίᾳ ποιεῖν εἴωθε· λέγων ὡς δημευθείσης τῆς Παμφίλου οὐσίας, ὃς ἦν πατὴρ τῆς Πλαγγόνος, τὰ περιγενόμενα χρήματα ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς ἔλαβεν ἐκ τοῦ βουλευτηρίου· καὶ οὕτως ἀποφαίνειν πειρώμενος τὴν μὲν αὑτοῦ μητέρα ἐπενεγκαμένην προῖκα πλέον ἢ ἑκατὸν μνᾶς, τὴν δ' ἐμὴν ἄπροικον φάσκων συνοικῆσαι. ταῦτα δὲ διέξεισιν, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὔτε μαρτυρίαν οὐδεμίαν συμβεβλημένος ὑπὲρ τούτων, οὔτ' ἀγνοῶν ὡς οὐδὲν ὑγιὲς λέγει· ἀλλ' ἀκριβῶς εἰδώς, ὅτι ὁμολογῶν μὲν ἀδικεῖν ἐν ὑμῖν οὐδείς πω ἀπέφυγε. ψευδόμενος δὲ, καὶ προφάσεις λέγων, ἤδη τις δίκην οὐ δέδωκεν. ἵνα δὲ μὴ ἐξαπατηθῆτε ὑπ' αὐτοῦ, βέλτιον εἶναί μοι δοκεῖ βραχέα καὶ περὶ τούτου πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν. B ἐὰν μὲν γὰρ λέγῃ. ὡς ἡ μὲν ἐμὴ μήτηρ οὐκ ἐπηνέγκατο προῖκα, ἡ δὲ τούτων ἐπηνέγκατο, ἐνθυμεῖσθ' ὅτι περιφανῶς ψεύδεται. πρῶτον μὲν γὰρ, Πάμφιλος ὁ πατὴρ τῆς τούτων μητρὸς, πέντε τάλαντα τῷ δημοσίῳ ὀφείλων ἐτελεύτησε, καὶ τοσοῦτον ἐδέησε περιγενέσθαι τι τοῖς ἐκείνου παισὶ, τῆς οὐσίας ἀπογραφείσης καὶ δημευθείσης, ὥστ' οὐδὲ τὸ ὄφλημα πᾶν ὑπὲρ αὐτοῦ ἐκτέτισται· ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν ὁ Πάμφιλος ὀφείλων τῷ δημοσίῳ ἐγγέγραπται, πῶς οὖν οἷόν τε τὸν ἐμὸν πατέρα χρήματα λαβεῖν ἐκ τῆς Παμφίλου οὐσίας, ἧς οὐδ' αὐτὸ τὸ ὄφλημα τῇ πόλει ἱκανὸν ἐγένετο ἐκτῖσαι; ἔπειτ', ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐνθυμεῖσθ' ὅτι εἰ τὰ μάλιστα περιεγένετο τὰ χρήματα ταῦτα, ὥσπερ οὗτοί φασιν, οὐκ ἂν ὁ ἐμὸς πατὴρ αὐτὰ ἔλαβεν, ἀλλ' οἱ τοῦ Παμφίλου υἱεῖς, Βοιωτὸς καὶ Ἥδυλος, καὶ Εὐθύδημος. οἱ οὐκ ἂν δήπου ἐπὶ μὲν τὸ τἀλλότρια λαμβάνειν ὁ, ποιῶ ἐποίουν, ὡς καὶ ὑμεῖς ἅπαντες ἴστε. τὰ δ' αὑτῶν τὸν ἐμὸν πατέρα περιεῖδον κομισάμενον. ὅτι μὲν τοίνυν ἥ γε τούτων μήτηρ οὐκ ἐπηνέγκατο προῖκα, ἀλλ' οὗτοι τοῦτο ψεύδονται· ἱκανῶς ὑμᾶς μεμαθηκέναι νομίζω. ὅτι δ' ἡ C ἐμὴ μήτηρ ἐπηνέγκατο. ῥᾳδίως ἐγὼ δείξω. πρῶτον μὲν γὰρ Πολυαράτου θυγάτηρ ἦν, ὃς καὶ ὑφ' ὑμῶν ἐτιμᾶτο, καὶ πολλὴν οὐσίαν ἐκέκτητο. ἔπειτα μεμαρτύρηται ὑμῖν, ὡς καὶ ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς τοσαύτην προῖκα ἐπενεγκαμένη, Ἐρυξιμάχῳ συνῴκησε, τῷ Χαβρίου κηδεστῇ. πρὸς δὲ τούτοις φαίνεται ἡ μήτηρ μου τὸ πρῶτον ἐκδοθεῖσα Κλεομέδοντι. οὗ φασὶ τὸν πατέρα Κλέωνα, τῶν ὑμετέρων προγόνων στρατηγοῦντα Λακεδαιμονίων πολλοὺς ἐν Πύλῳ ζῶντας λαβόντα, μάλιστα πάντων ἐν τῇ πόλει εὐδοκιμῆσαι. ὥστε οὔτε τὸν ἐκείνου προσῆκεν υἱὸν ἄπροικον αὐτὴν γῆμαι, οὔτε Μενέξενον καὶ Βάθυλλον, εἰκὸς ὄντας, αὐτούς τε οὐσίαν πολλὴν κεκτημένους καὶ Κλεομέδοντος τετελευτήσαντος κομισαμένους τὴν προῖκα ἀποστερῆσαι τὴν ἀδελφὴν τὴν αὑτῶν. ἀλλὰ προσθέντας αὐτοὺς ἐκδοῦναι τῷ ἡμετέρῳ πατρὶ, καθάπερ καὶ αὐτοὶ πρὸς ὑμᾶς καὶ οἱ ἄλλοι οἱ οἰκεῖοι μεμαρτυρήκασι. χωρὶς δὲ τούτων ἐνθυμήθητε. διὰ τί ἄν ποτε ὁ πατὴρ, εἰ παρ' ἣν μὲν ἐμὴ μήτηρ μὴ ἦν ἐγγυητὴ, μηδ' ἠνέγκατο προῖκα, ἡ δὲ τούτων ἠνέγκατο, τούτους μὲν οὐκ ἔφη αὑτοῦ ὡς οὗτοί φασιν, ἐμοὶ χαριζόμενος, καὶ τῇ γε ἐμῇ μητρὶ υἱεῖς εἶναι· ἐμὲ δὲ καὶ ἐποιεῖτο καὶ ἐπαίδευεν; ὅτι νὴ Δία τούτους ἠτίμαζεν, ἀλλ' ἐκείνη μὲν ἔτι παῖδα μικρὸν ἐμὲ καταλιποῦσα, αὐτὴ τὸν βίον ἐτελεύτησεν. ἡ δὲ τούτων μήτηρ Πλαγγὼν καὶ πρότερον καὶ μετὰ ταῦτα εὐπρεπὴς τὴν ὄψιν οὖσα, ἐπλησίαζεν αὐτῷ. ὥστε πολὺ μᾶλλον εἰκὸς ἦν, αὐτὸν διὰ τὴν ζῶσαν γυναῖκα, ἧς ἐρῶν ἐτύγχανε, τὸν τῆς τεθνεώσης υἱὸν ἀτιμάζειν, ἢ δι' ἐμὲ καὶ τὴν τετελευτηκυῖαν, τοὺς ἐκ τῆς ζώσης καὶ πλησιαζούσης αὐτῷ παῖδας μὴ ποιεῖσθαι. καί τοι οὗτός γε εἰς τοῦτο τόλμης ἥκει, ὥστε φησὶ τὸν πατέρα μου δεκάτην ὑπὲρ αὐτοῦ ἑστιᾶσαι. καὶ περὶ τούτου μόνον Τιμοκράτους καὶ Προμάχου ἀποδέδεικται μαρ-

τυρίας, οἳ οὔτε γένει προσήκουσί μου τῷ πατρὶ οὐδέν, οὔτε φίλοι ἦσαν ἐκείνῳ. οὕτω δὲ φανερῶς τὰ ψευδῆ μεμαρτυρήκασιν, ὥστε ὃν πάντων ὑμῶν εἰδότων οὑτοσὶ δίκην λαχὼν ἄκοντα ἠνάγκασε ποιήσασθαι αὑτόν, τοῦτον οὗτοι, ὥσπερ κλητῆρες δύο μόνοι ὄντες, μαρτυροῦσι δεκάτην ὑπὲρ τούτου ἑστιᾶσαι· οἷς τίς ἂν ὑμῶν πιστεύσειεν; καὶ μὴν οὐδ᾽ ἐκεῖνό γε εἰπεῖν αὐτῷ ἐνδέχεται, ὡς μικρὸν μὲν ὄντα ἐποιεῖτο αὐτὸν ὁ πατήρ· μείζω δὲ γενόμενος τῇ μητρὶ ὀργισθείς τι, τοῦτον ἠτίμαζε. πολὺ γὰρ δήπου μᾶλλον εἰώθασιν, ὧν ἂν ἑαυτοῖς διενεχθῶσι γυνὴ καὶ ἀνήρ, διαλλάττεσθαι διὰ τοὺς παῖδας, ἢ διὰ τὰς πρὸς αὑτοὺς ὀργὰς τοὺς κοινοὺς παῖδας προσμισεῖν, ὥς ἐὰν μὲν ἐπιχειρῇ ταῦτα λέγειν, μὴ ἐπιτρέπετε αὐτῷ ἀναισχυντεῖν. ἐὰν δὲ λέγῃ περὶ τῶν δικῶν, ἃς ἀπεδιῄτησέ μου ὁ διαιτητής, καὶ φάσκῃ ὑπ᾽ ἐμοῦ ἀπαράσκευος ληφθῆναι· πρῶτον μὲν μέμνησθε, ὅτι οὐκ ὀλίγος χρόνος ἐγένετο, ἐν ᾧ ἔδει παρασκευάσασθαι αὐτόν, ἀλλ᾽ ἔτη πολλά· ἔπειθ᾽ ὅτι οὗτος ἦν * ὁ διώκων· ὥστε πολὺ μᾶλλον ἦν εἰκὸς, ἐμὲ ὑπὸ τούτου ἀπαράσκευον ληφθῆναι, ἢ τοῦτον ὑπ᾽ ἐμοῦ. ἔτι δὲ πάντες ὑμῖν οἱ πρὸς τῷ διαιτητῇ παρόντες μεμαρτυρήκασιν, ὡς οὗτος παρὼν αὐτός, ὅτε ἀπεδιῄτησέ μου ὁ διαιτητής, οὔτε ἐφῆκεν εἰς τὸ δικαστήριον, ἐνέμεινέ τε τῇ διαίτῃ. καίτοι ἄτοπον δοκεῖ μοι εἶναι, εἰ οἱ μὲν ἄλλοι ὅταν οἴωνται ἀδικεῖσθαι, καὶ τὰς πάνυ μικρὰς δίκας εἰς ὑμᾶς ἐφιᾶσιν. οὗτος δέ μοι περὶ προικὸς δίκην ταλάντου λαχών, * τότε ὡς αὐτός φησιν ἀδίκως ἀποδιαιτηθείς, ἐνέμεινε. νὴ Δί᾽ ἀπράγμων γάρ τις ἴσως ἐστὶν ἄνθρωπος, καὶ οὐ φιλόνεικος; ἐβουλόμην μέντ᾽, ὦ ἄνδρες δικασταί, τοιοῦτον αὐτὸν εἶναι. νυνὶ δ᾽ ὑμεῖς μὲν οὕτως ἐστὲ κοινοὶ καὶ φιλάνθρωποι, ὥστ᾽, οὐδὲ τοὺς τῶν τριάκοντα υἱεῖς φυγαδεῦσαι ἐκ τῆς πόλεως ἠξιώσατε. οὗτος δ᾽ ἐμοὶ μετὰ Μενεκλέους, τοῦ πάντων τούτων ἀρχιτέκτονος ἐπιβουλεύσας, καὶ ἐξ ἀντιλογίας καὶ λοιδορίας πληγὰς συναψάμενος, ἐπιτεμὼν τὴν κεφαλὴν αὑτοῦ, τραύματος εἰς ἄρειον πάγον με προὐκαλέσατο, ὡς φυγαδεύσων ἐκ τῆς πόλεως. καὶ εἰ μὴ Εὐθύδικος ὁ ἰατρός, πρὸς ὃν οὗτοι τὸ πρῶτον ἦλθον, δεόμενοι ἐπιτεμεῖν τὴν κεφαλήν, αὐτὸς πρὸς τὴν ἐξ ἀρείου πάγου βουλὴν εἶπε τὴν ἀλήθειαν πᾶσαν· τοιαύτην ἂν δίκην οὗτος εἰλήφει παρ᾽ ἐμοῦ οὐδὲν ἀδικοῦντος, ἣν ὑμεῖς οὐδὲ κατὰ τῶν τὰ μέγιστ᾽ ἀδικούντων ὑμᾶς, ἐπιχειρήσαιτ᾽ ἂν ποιήσασθαι. ἵνα δὲ μὴ δοκῶ διαβάλλειν αὐτόν, ἀνάγνωθί μοι τὰς μαρτυρίας.

Μαρτυρίαι.

Τοῦτον μὲν τοίνυν οὕτω μέγαν καὶ φοβερὸν ἀγῶνά μοι οὐχ ὡς εὐήθης ὤν, ἀλλ᾽ ἐπίβουλος καὶ κακοῦργος κατεσκεύασε. μετὰ δὲ ταῦτα ἀντὶ τοῦ ὀνόματος, οὗ ἔθετο ὁ πατὴρ αὐτῷ Βοιωτόν, ὥσπερ καὶ πρὸς ὑμᾶς μεμαρτύρηται, ἐπειδὴ ἐκεῖνος ἐτελεύτησε, Μαντίθεον αὑτὸν ἐγγράψας εἰς τοὺς δημότας, καὶ τοῦ αὐτοῦ ἐμοὶ πατρὸς καὶ δήμου προσαγορευόμενος, οὐ μόνον τὴν δίκην ταύτην περὶ ἧς νῦν δικάζομαι, ἀνάδικον ἐποίησεν. ἀλλὰ καὶ χειροτονησάντων ὑμῶν ἐμὲ ταξίαρχον, ἧκεν αὐτὸς εἰς τὸ δικαστήριον δοκιμασθησόμενος· δίκην τε ἐξούλης ὠφληκὼς ταύτην, οὐκ αὐτὸς ὠφληκέναι φησίν, ἀλλ᾽ ἐμέ. ὡς δ᾽ ἐν κεφαλαίῳ εἰπεῖν, κακά μοι παρέχων, ἠνάγκασέ με λαχεῖν αὐτῷ δίκην περὶ τοῦ ὀνόματος· οὐχ ἵνα χρήματα παρ᾽ αὐτοῦ λάβω, ὦ ἄνδρες δικασταί· ἀλλ᾽ ἵν᾽ ἐὰν ὑμῖν δοκῶ δεινὰ πάσχειν καὶ βλάπτεσθαι μεγάλα, οὑτοσὶ καλῆται Βοιωτὸς * ὥσπερ ὁ πατὴρ αὐτῷ ἔθετο. ὅτι τοίνυν ἀληθῆ καὶ ταῦτα λέγω, λαβέ μοι καὶ τὰς περὶ τούτων μαρτυρίας.

Μαρτυρίαι.

Πρὸς τούτοις τοίνυν καὶ ὅτ᾽ ἐγὼ στρατευόμενος, καὶ μεθ᾽ Ἀμεινίου ξενολογήσας, ἄλλοθέν τε χρήματα εὐπορήσας, καὶ ἐκ

A attingunt, neque ille amici fuerunt: itáque manifeſtè falſa teſtati ſunt, vt, quem vobis omnibus conſcius, iſte in ius vocatum, coegit ad ſe adoptandum: eum iſti, tanquam qui duo ſoli viatores ſint, teſtentur, pro hoc decimam celebraſſe. quibus qui veſtrûm credat? Iam nec illud ei licet dicere, ſe paruulum quidem à patre agnitum: grandiorem autem factum, ab eodē, matri ipſorum irato, repudiatum. Multò enim magis certà ſolent vxor & maritus orta iurgia, propter liberos deponere: quàm propter iras inter ſe, communes etiam liberos odiſſe. Proinde ſi hæc dicere inſtituerit: ne feratis eius impudentiam. Sin de cauſis dixerit, quarum me abſoluit arbiter, ſéque à me imparatum eſſe oppreſſum cauſabitur: primùm meminetis, non paruum tempus fuiſſe, quo illum ſe parare oportuit, ſed multos annos. Deinde eum fuiſſe actorem. quare multo probabilius erat, me ab eo imparatum oppreſſum, quàm eū à me. Ad hæc coram vobis omnes, qui apud arbitrum adfuêre, teſtati ſunt, iſtum B præſentem, cùm me arbiter abſolueret, nec ad iudicium appellaſſe, & in arbitrio acquieuiſſe. Abſurdum autem mihi videtur, cùm alij, qui iniuriā ſibi fieri putant, etiam cauſas omnino minutas ad vos reuocent: iſtum actione talenti dotis aduerſus me inſtituta, tū, vt ipſe ait, iniuſtè damnatum: arbitri ſententiam ratam habuiſſe. At hercule homo quietus eſt, & nō contentioſus? Vellem equidem, Iudices, eum eſſe talem. Nunc vos ita eſtis æqui & humani, vt nec triginta tyrannorum filios agere in exilium volueritis. Iſte autem cum Menecle, omnium iſtarum rerum architecto, inſidiis mihi collocatis, & propter iurgium & cōuicium* manibus conſertis, capite ſuo inſecto, ob vulnus in Areopagum me citauit, vt vrbe exterminaret. Quòd ni Euthydicus medicus, ad quem iſti primùm venerant, rogantes vt caput incideret, ipſe apud Areopagiticum ſenatum omnem veritatem dixiſſet: tale ſupplicium iſte de me innocente ſumpſiſſet, quale vos, ne de iis quidem qui ſummis vos iniuriis affeciſſent, ſumeretis. C Ne autem eum calumniari videar, lege mihi teſtimonia.

Arbitria pro Mātitheo facta, & calumniæ Bœoti, mutatioq. nominis.

TESTIMONIA.

Hoc igitur tantum & tam formidabile diſcrimen iſte contra me, non vt homo ſimplex, ſed vt inſidiator & maleficus inſtruxit. Deinde loco nominis, quod ei pater indiderat, Bœoti, vt & apud vos teſtatū eſt, eo defuncto, Mantitheum ſe apud municipes inſcripſit: & cùm ab eodem & patre & populo mecum appelletur, non ſolùm hanc cauſam quam nunc ago, fecit irritam: ſed etiam, cùm vos me ordinibus præfeciſſetis, ipſe in iudicium venit, vt approbaretur: cūq; eo iudicio vnde vi coniunctus eſſet: non ſe conuictum eſſe dicit, ſed me. Vt autem ſummatim dicā, faceſſendis mihi negociis, & malis mihi dandis, me coegit, in ius eum vocare de nomine: non vt pecuniā ab eo acciperem, Iudices: ſed vt, ſi vos putaretis iniquè mecum agi, & me magnis damnis affici: iſte Bœotus vocaretur, eo nomine quod ei pater impoſuit. Vt igitur conſtet, me & hæc verè dicere: cape harum etiam rerum teſtimonia.

TESTIMONIA.

Ad hæc, quòd ego, cùm militarem, & cùm Aminia milites cōducerem, tum aliunde pecuniā coegi, tum

Actio Bœoti de trecentis ſtateribus Phocaicis, & rerum iudicatarũ reſciſſio.

Mitylenis ab hoſpite veſtro Appollonide, & à reipub. noſtræ amicis, trecentos ſtateres Phocaios acceptos, militibus expenſos tuli: vt aliquid & vobis & illis vtile gereretur: de illis pecuniis me in ius vocat, quaſi paternum debitum exegerim à ciuitate Mitylenæorum, Cammæ tyranno Mitylenes obſequens: qui & vobis publicè, & mihi priuatim eſt inimicus. Vt aũt cõſtet patrẽ noſtrũ, quod decreuerũt ei mun' Mitylenæi, ſtatim ipſũ accepiſſe, neq. vllũ æs alienũ Mitylenis habuiſſe: veſtrorũ amicorũ teſtimoniũ exhibebo. TESTIMONIVM.

Quanquam autem poſſem, Iudices, alia multa & grauia referre, quæ iſte & in me, & in veſtrûm quoſdam commiſit: tamen ea cogor ob dati mihi temporis breuitatem prætermittere. Exiſtimo enim & per hæc ſatis eſſe oſtẽſum, non eiuſdem eſſe hominis; & mihi exilij ſtruere periculum, & lites ordiri non neceſſarias: ad arbitrum autem venire imparatum. Proinde vbi de his dicere inſtituerit: vos opinor, eius orationem non probabitis. Sin dicet, ſe petente, vt omnium rerum arbitrium Cononi, Timothei filio, permitteretur, me conſentire noluiſſe: cogitate, in animo ei eſſe vos decipere. Ego enim, quarum rerum controuerſiæ nondum iudicio finitæ erant: eas paratus eram & Cononi, & alij arbitro æquo, cui iſte vellet, committere. Quibus autem de rebus ter apud arbitrum conuentum erat, præſente iſto, & aduerſante: cùm arbiter & me abſoluiſſet, & iſte ſententiam ratam habuiſſet: vt & apud vos teſtatum eſt: non committendum eſſe duxi, vt ea reſcinderentur. Quis enim tandem tranſactionum exitus repertus eſſet: ſi & legitimè pronunciata reſcidiſſem: & alteri arbitro iudicium earundem rerum detuliſſem? præſertim cũ ſatis ſcirem, tametſi aduerſus alios æquum non eſset arbitriis niti: cum iſto tamen ſic agi, omnium eſse æquiſſimum. Nam ſi quis eũ peregrinitatis accuſet, aſſerens, patrem iureiurando interpoſito negaſse, iſtũ ſuum eſse filium: alióne firmamento niti poterit, niſi eo: cum iuraſset mater ipſorum, arbitri ſententia dãnatum, coactum eſse patrem noſtrum, arbitrium ratum habere. Quid igitur fieri queat iniquius, quàm iſtum ipſum arbitri ſententia ciuem veſtrum eſse factum, & mecum diuiſiſse patrimonium, & omnia quæ æqua ſunt, eſse conſecutum: quibus autem ego cauſis, iſto præſente & accuſante, & iudicata rata habente, ſum abſolutus, eas irritæ vt fiant poſtulantem, æqua vobis videri dicere? quaſi verò, cùm iſti expedierit, rata oporteat eſse arbitria: vbi commodum non fuerit, eius libidinem plus conueniat habere autoritatis, quàm ea quæ legibus veſtris ſunt decreta? qui quidem ita eſt inſidioſus, vt & illius arbitrij conditionem mihi tulerit: non vt mihi ſatiſfieret: ſed vt, quemadmodum prius vndecim annos malis artibus me diſtulerat: ſic etiam iis, quorum me arbiter abſoluerat, reſciſſis, de integro calumniaretur, & iudicium hoc eluderet. Cuius rei argumentum euidentiſſimũ eſt, quod neque conditionem accepit, quam ego ei legitimè ferebam, & prius arbitrio per me ad Xenippum, quem iſte arbitrum deſignabat, delato de controuerſia nominis: iſte illũ vetuit pronunciare. Hæc verè à me dici, è teſtimonio & prouocatione ſcietis.

TESTIMONIVM. PROVOCATIO.

Hac conditione repudiata cùm mihi ſtruat inſidias & iudiciũ quã diutiſſime eludere ſtudeat, accuſabit,

Μιτυλήνης παρὰ τοῦ ὑμετέρου προξένου Ἀπολλωνίδου, καὶ παρὰ τῶν φίλων τῆς πόλεως λαβὼν τριακοσίους στατῆρας φωκαεῖς, ἀνήλωσα εἰς τοὺς στρατιώτας, ἵνα πρᾶξίς τις πραχθείη καὶ ὑμῖν καὶ ἐκείνοις συμφέρουσα· περὶ τούτων μοι δικάζεται, ὡς πατρικὸν κεκομισμένῳ χρέος παρὰ τῆς πόλεως τῆς μιτυληναίων, Κάμμῃ τῷ τυραννοῦντι μιτυλήνης ὑπηρετῶν, ὃ καὶ ὑμῖν κοινῇ καὶ ἐμοὶ ἰδίᾳ ἐχθρός ἐστιν. ὅτι δ' ὁ πατὴρ ἡμῶν ἣν ἐψηφίσαντο αὐτῷ δωρεὰν οἱ μιτυληναῖοι, εὐθὺς αὐτὸς ἐκομίσατο, καὶ ὡς οὐδὲν ὠφείλετο αὐτῷ χρέος ἐν μιτυλήνῃ τῶν ὑμετέρων φίλων παρέξομαι μαρτυρίαν. Μαρτυρία.

Ἔχων τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἄλλα πολλὰ καὶ δεινὰ λέγειν, ἃ οὗτος καὶ εἰς ἐμέ, καὶ εἰς ὑμῶν ἐνίους ἡμάρτηκεν· ἀναγκάζομαι διὰ τὸ ὀλίγον εἶναί μοι τὸ ὕδωρ, παραλιπεῖν. νομίζω γὰρ καὶ ἐκ τούτων ὑμῖν ἱκανῶς ἐπιδεδεῖχθαι, ὡς οὐ τοῦ αὐτοῦ ἀνθρώπου ἐστὶν ἀγῶνα μέν μοι περὶ φυγῆς κατασκευάζειν, καὶ δίκας οὐδὲν προσηκούσας δικάζεσθαι. πρὸς δὲ τὸν διαιτητὴν ἀπαντᾶν ἀπαράσκευον. ὥστε περὶ μὲν* τούτων ἂν ἐπιχειρῇ λέγειν· οὐκ οἴομαι ὑμᾶς ἀποδέξασθαι ἂν αὐτόν, ἂν δὲ λέγῃ, ὡς ἀξιοῦντος αὐτοῦ ἐπιτρέψαι Κόνωνι, τῷ Τιμοθέου, περὶ ἁπάντων,* ἐγὼ οὐκ ἐβουλόμην ἐπιτρέπειν. ἐνθυμεῖσθε ὡς ἐξαπατᾶν ὑμᾶς ἐπιχειρήσει. ἐγὼ γὰρ περὶ μὲν ὧν αἱ δίκαι οὔπω τέλος εἶχον, ἕτοιμος ἦν ἐπιτρέπειν καὶ Κόνωνι καὶ ἄλλῳ διαιτητῇ ἴσῳ, ὃν οὗτος βούλοιτο· περὶ δὲ ὧν τρὶς πρὸς τὸν διαιτητὴν* ἀπαντήσαντος τούτου καὶ ἀντιδικοῦντος, ὁ μὲν διαιτητὴς ἀπέγνω μου, οὗτος δὲ τοῖς γνωσθεῖσιν ἐνέμεινεν, ὡς καὶ ὑμῖν μεμαρτύρηται. οὐκ ᾤμην δίκαιον εἶναι ταῦτα πάλιν ἀνάδικα γίνεσθαι. τί γὰρ ἂν ἦν πέρας ὑμῖν τοῦ διαλυθῆναι, εἰ τὰ κατὰ τοὺς νόμους διαιτηθέντα λύσας, ἑτέρῳ διαιτητῇ ἐπέτρεψε περὶ τῶν αὐτῶν ἐγκλημάτων; ἄλλως τε καὶ ἀκριβῶς εἰδώς, ὅτι εἰ καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους μὴ ἐπιεικές ἐστι ταῖς διαίταις ἰσχυρίζεσθαι, πρός γε τοῦτον ἁπάντων δικαιότατόν ἐστιν οὕτω προσφέρεσθαι, φέρε γάρ, εἴ τις αὐτὸν ξενίας γράψαιτο, λέγων, ὡς διομνύμενος ὁ πατὴρ οὐκ ἔφη τοῦτον υἱὸν αὑτοῦ εἶναι. ἔσθ' ὅτῳ ἂν ἄλλῳ ἰσχυρίζοιτο πρὸς ταῦτα, ἢ διότι τῆς μητρὸς αὐτῶν ὀμοσάσης, καὶ τοῦ διαιτητοῦ καταγνόντος ἠναγκάσθη ὁ πατὴρ ἡμῶν ἐμμεῖναι τῇ διαίτῃ; οὔκουν δεινὸν εἰ οὗτος αὐτὸς κατὰ γνῶσιν διαιτητοῦ ὑμέτερος πολίτης γεγενημένος, καὶ πρὸς ἐμὲ τὴν οὐσίαν νειμάμενος, καὶ τυχὼν τῶν μετρίων ἁπάντων ἃς ἐγὼ δίκας τοῦτον ἀπέφυγον παρόντα, καὶ ἀντιδικοῦντα καὶ τοῖς γνωσθεῖσιν ἐμμείναντα, ταῦτα ἀνάδικα ἀξιοῖ γίνεσθαι, δίκαιόν τι δοκοίη λέγειν ὑμῖν; ὥσπερ· ὅταν μὲν τούτῳ συμφέρει, δέον κυρίας εἶναι τὰς διαίτας· ὅταν δὲ μὴ συμφέρῃ; προσῆκον, τὴν τούτου γνώμην κυριωτέραν γίνεσθαι τῶν κατὰ τοὺς νόμους τοὺς ὑμετέρους γνωσθέντων. ὃς οὕτως ἐπίβουλός ἐστιν, ὥστε καὶ τὴν δίαιταν ταύτην ἐπιτρέπειν με προὐκαλεῖτο· οὐχ ὅπως ἀπαλλαγῇ πρός με, ἀλλ' ἵνα ὥσπερ καὶ πρότερον ἕνδεκα ἔτη διήγαγε κακουργῶν, οὕτω καὶ τὰ νῦν ἀποδιαιτηθέντα μου λύσας, ἐξ ἀρχῆς με συκοφαντῇ, καὶ τὴν δίκην ταύτην ἐκκρούῃ. τεκμήριον δὲ τούτου μέγιστον· οὔτε γὰρ τὴν πρόκλησιν ἐδέχετο ἣν ἐγὼ κατὰ τοὺς νόμους προὐκαλούμην αὐτόν, πρότερόν τι Ξενίππῳ, ὃν οὗτος* προὐκαλεῖτο διαιτητήν, ἐπιτρέψαντός μου περὶ τῆς τοῦ ὀνόματος δίκης, ἀπηγόρευσεν αὐτῷ μὴ διαιτᾶν. ὅτι δὲ καὶ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, ἐκ τῆς μαρτυρίας, καὶ τῆς προκλήσεως εἴσεσθε.

Μαρτυρία. Πρόκλησις. Ταύτην τοίνυν τὴν πρόκλησιν οὐ δεξάμενος, ἀλλ' ἐνεδρεύων με καὶ τὴν δίκην ὅτι πλεῖστον χρόνον ἐκκρούειν βουλόμενος, κατηγορήσει. ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, οὐ μόνον ἐμοῦ, ἀλλὰ καὶ τοῦ

πατρὸς

πατρὸς λέγων, ὡς ἐκεῖνος ἐμοὶ χαριζόμενος, πολλὰ τοῦτον ἠδίκησεν. ὑμεῖς δ', ὦ ἄνδρες δικασταί, μάλιστα μέν, ὥσπερ αὐτοί, οὐκ ἂν ἀξιώσαιτε κακῶς ἀκούειν ὑπὸ τῶν ὑμετέρων παίδων, οὕτω μηδὲ τούτῳ ἐπιτρέπετε περὶ τοῦ πατρὸς βλασφημεῖν. καὶ γὰρ ἂν εἴη δεινὸν εἰ αὐτοὶ μὲν πρὸς τοὺς ἐπὶ τῆς ὀλιγαρχίας πολλοὺς τῶν πολιτῶν ἀκρίτους ἀποκτείναντας διαλλαγέντες, ἐμμένετε ταῖς ὁμολογίαις, ὥσπερ χρὴ τοὺς καλοὺς κἀγαθοὺς ἄνδρας. τούτῳ δὲ πρὸς τὸν πατέρα ζῶντα διαλυθέντι, καὶ πολλὰ παρὰ τὸ δίκαιον πλεονεκτήσαντι νῦν μνησικακεῖν ἐπιτρέψετε καὶ κακῶς ἐκεῖνον λέγειν. μηδαμῶς, ὦ ἄνδρες δικασταί. ἀλλὰ μάλιστα μὲν κωλύετ' αὐτὸν ταῦτα ποιεῖν· ἂν δ' ἄρα βιάζηται ὑμᾶς, καὶ λοιδορῆται αὐτῷ· ἐνθυμεῖσθ' ὅτι αὐτὸς αὑτοῦ καταμαρτυρεῖ, μὴ ἐξ ἐκείνου γεγενῆσθαι. οἱ μὲν γὰρ φύσει παῖδες ὄντες, κἂν πρὸς ζῶντας διενεχθῶσι τοὺς πατέρας, ἀλλ' οὖν τελευτήσαντάς γε αὐτοὺς ἐπαινοῦσιν· οἱ δὲ νομιζόμενοι μὲν υἱεῖς, μὴ ὄντες δὲ φύσει ἐξ ἐκείνων, ῥᾳδίως μὲν αὐτοῖς διαφέρονται ζῶσιν. οὐδὲν δὲ φροντίζουσι περὶ τεθνεώτων αὐτῶν βλασφημοῦντες. χωρὶς δὲ τούτων ἐνθυμεῖσθε, ὡς ἄτοπόν ἐστιν, εἰ οὗτος τὸν πατέρα ὡς ἁμαρτόντα εἰς αὐτὸν λοιδορήσει, διὰ τὰ ἐκείνου ἁμαρτήματα ὑμέτερος πολίτης γεγενημένος. κἀγὼ μὲν διὰ τὴν τούτων μητέρα τὰ δύο μέρει τῆς οὐσίας ἀδίκως ἀφαιρεθείς, ὅμως * ὑμᾶς αἰσχύνομαι λέγειν περὶ ἐκείνης τι φλαῦρον. οὗτος δ' ὃν ἠνάγκασεν αὑτῷ πατέρα γενέσθαι, τοῦτον οὐκ αἰσχύνεται ἐναντίον ὑμῶν ψέγων· ἀλλ' εἰς τοῦτ' ἀμαθίας ἥκει, ὥστε τῶν νόμων ἀπαγορευόντων, μηδὲ τοὺς τῶν ἄλλων πατέρας κακῶς λέγειν τεθνεῶτας, τοῦτον οὗτος οὗ φησιν υἱὸς εἶναι λοιδορήσει. ὃ προσῆκε καὶ εἴ τις ἄλλος ἐβλασφήμει περὶ αὐτοῦ, ἀγανακτεῖν. οἶμαι δ' αὐτόν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐπειδὰν τῶν ἄλλων ἀπορῇ, κακῶς τέ με ἐπιχειρήσειν λέγειν, καὶ διαβάλλειν πειράσεσθαι, διεξιόνθ' ὡς ἐγὼ μὲν καὶ ἐτράφην καὶ ἐπαιδεύθην, καὶ ἔγημα ἐν τῇ πατρὸς οἰκίᾳ. αὐτὸς δ' οὐδενὸς τούτων μετέσχεν. ὑμεῖς δ' ἐνθυμεῖσθ', ὅτι ἐμὲ μὲν ἡ μήτηρ παῖδα καταλιποῦσα ἐτελεύτησεν· ὥστε μοι ἱκανὸν ἦν ἀπὸ τοῦ τόκου τῆς προικὸς καὶ τρέφεσθαι καὶ παιδεύεσθαι· ἡ δὲ τούτων μήτηρ Πλαγγὼν ἔτρεφε μὲν αὐτὴ τούτους, καὶ θεραπαίνας συχνάς, καὶ αὐτὴ πολυτελῶς ζῶσα, καὶ εἰς ταῦτα τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν χορηγὸν αὑτῇ ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας ἔχουσα, καὶ πολλὰ δαπανᾶν ἀναγκάζουσα, οὐκ ἴσα δήπου τῆς ἐκείνου οὐσίας ἐμοὶ ἀνήλωκεν, ὥστε πολὺ μᾶλλον προσήκει ἐμὲ τούτοις ἐγκαλεῖν, ἢ αὐτὸν ἐγκλήματ' ἔχειν ὑπὸ τούτων * πρὸς τοῖς ἄλλοις· ὃς εἴκοσι μὲν μνᾶς δανεισάμενος μετὰ τοῦ πατρὸς παρὰ Βλεπαίου τοῦ τραπεζίτου εἰς ὠνήν τινα μετάλλων. ἐπειδὴ ὁ πατὴρ ἐτελεύτησε, τὰ μὲν μέταλλα * πρὸς τούτοις ἐνειμάμην, τὸ δάνειον δ' αὐτὸς εἰσεπράχθην. ἑτέρας δὲ χιλίας εἰς τὴν τοῦ πατρὸς ταφὴν παρὰ Λυσιστράτου Θορικίου δανεισάμενος, ἰδίᾳ ἐκτέτικα. ὡς δ' ἀληθῆ καὶ ταῦτα λέγω, ἐκ τούτων τῶν μαρτυριῶν εἴσεσθε.

Μαρτυρίαι. Τοσαῦτα τοίνυν ἐμοῦ κατειλεγμένου φανερῶς, οὗτος νυνὶ σχετλιάζων καὶ δεινοπαθῶν τὴν προῖκά με τῆς μητρὸς ἀποστερήσει; ἀλλ' ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες δικασταί, πρὸς Διὸς καὶ θεῶν, μὴ καταπλαγῆτε ὑπὸ τῆς κραυγῆς τῆς τούτου. πολὺς γάρ, πολύς, καὶ τολμηρός ἐστιν ἄνθρωπος, καὶ οὕτω κακοῦργος, ὥστε περὶ ὧν ἂν μὴ ἔχῃ μάρτυρας παρασχέσθαι, ταῦτα φήσει ὑμᾶς εἰδέναι, ὦ ἄνδρες δικασταί· ὃ πάντες ποιοῦσιν οἱ μηδὲν ὑγιὲς λέγοντες. ὑμεῖς οὖν ἐάν τι τοιοῦτον τεχνάζηται, μὴ ἐπιτρέπετε αὐτῷ, ἀλλ' ἐξελέγχετε. καὶ ὅτι ἂν μὴ ἕκαστος ὑμῶν εἰδῇ, μηδὲ τὸν πλησίον νομιζέτω εἰδέναι· ἀλλ' ἀξιούτω τοῦτον ἀποδεικνύναι σαφῶς ὑπὲρ ὧν ἂν λέγῃ, καὶ μὴ ὑμᾶς φάσκοντα εἰδέναι περὶ ὧν αὐτὸς οὐδὲν ἕξει εἰπεῖν δίκαιον, περὶ τούτων ἀποδιδράσκειν τὴν ἀλήθειαν. ἐπεὶ καὶ ἔγωγε, ὦ ἄνδρες δικασταί, πάντων ὑμῶν

A vt audio, non me ſolum, ſed etiam patrem: ab eo ſe in meam gratiam multis affectum eſſe iniuriis, dictitans. Vos autem, Iudices, eò potiſſimum, quòd à veſtris liberis malè audire nolletis, nec iſtum patri maledicere patiamini. Neque enim ferendum fuerit, cùm vos eis, qui in paucorum dominatu, multos ciues in dicta cauſa peremerant, reconciliati, pactis & conuentis ſtetis, ſicut bonos viros decet: iſtum, qui cum patre viuente rem tranſegit, multíſque rebus fuit per iniuriam ſuperior, nunc veteres offenſas renouare pati, eíque maledicere. Minimè verò, Athenienſes: ſed in primis vetate eum hęc facere. ſin vobis vim faciet, eíque conuiciabitur: cogitate, ipſum contra ſe dicere teſtimonium, ſe ex eo non eſſe natum. Qui enim natura filij ſunt: etiamſi cum patribus viuentibus rixati fuerunt, at defunctos laudant. Qui autem cum pro filiis habeantur, ipſo genere non ſunt: vt facile in viuentes inuehuntur, ſic nec defunctos proſcindere maledictis erubeſcunt. Sed his omiſſis, cogitate quàm abſurdum ſit, iſtum patri, vt in ſe iniurio B conuiciari, qui propter illius iniurias ciuis eſt veſter factus? Ac ego quidem propter iſtorum matrem duabus patrimonij partibus ſpoliatus: tamen, veſtri pudore, nihil mali de ea dicere auſim. At iſte, quem ſibi patrem fieri coegit, eum in conſpectu veſtro vituperare non veretur: eóque venit inſcitiæ, vt, cùm leges interdicant: nec aliorum patribus maledicere defunctis, eum iſte, cuius ſe filium eſſe perhibet, inſectetur: quem conueniebat, ſi quis ei alius obtrectaret, indignari. Arbitror etiam fore, vt, cum aliis argumentis deficietur, mihi maledicere inſtituat, & me perſtringere conetur, commemorãs, me & educatum & inſtitutũ eſſe, & in paternis ędibus contraxiſſe matrimonium: ſibi nihil horum contigiſſe. Vos autẽ cogitate, me à matre defuncta puerum relictum: vt mihi ſatis fuerit vſura detis tam ad victum quàm ad inſtitutionem. In matrem autem iſtorum Plangonem, ſecum iſtos alentem, & ancillas complures, & ipſam ſumptuoſè viuentem, cum ad ea patrem meum amore captum, præbitorem haberet, & magnas impenſas facere cogeret: non vtique tantillum de illius opibus, quantum in me, ſumptuum eſſe factum. Quare multò magis iſti à me accuſandi erant, quàm ego ab iſtis. Nam præter cætera, viginti minas cum C patre mutuatus à Blepæo menſario, ad emptionem quandam fodinarum: fodinas quidem poſt patris obitum partitus cum iſtis ſum, mutuum autẽ ego reddere ſum coactus. alias etiam mille drachmas in funus patris à Lyſiſtrato Thoricio mutuatus, priuatim ſolui. Etiam hæc à me verè dici, ex hiſce teſtimoniis, cognoſcetis.

Reſponſio ad maledicta in patrem.

Mantithei nihilo plus accepiſſe quã Bœotum.

TESTIMONIA.

Cũ ego igitur adeò manifeſtè tãto deteriore cõditione ſim: iſte nunc quiritando & indignando, me patris dote fraudabit? Sed vos, ô Iudices, per deos oro, ne iſtius percellamini clamoribus. Multiplex enim, multiplex & audax homo eſt, itáque maleficus, vt quæ teſtibus probare nõ poteſt: ea vos ſcire ſit dicturus: quod omnes faciunt, qui nihil ſani dicunt. Vos igitur, ſi quid tale machinabitur, ne permittite ei: ſed reſiſtite: & quod ſinguli non noueritis, nec vicinum quidem noſſe putate: poſtulate, vt euidenter ipſe oſtendat ea quæ dicturus eſt: neque dicendo vos ea ſcire, de quibus ipſe nihil æqui dicere poterit, rerũ veritatẽ defugiat. Nam & ego, Iudices, cũ vos omnes ſcia

Reſiſtẽdũ impudentię Bœoti, nec falſis teſtibus habendã eſſe fidẽ.

tis,quemadmodum pater meus coactus iſtos adoptarit:nihilominus iure cum eis ago, & teſtes rationibus reddendis obnoxios produco.Neque verò par nobis eſt diſcrimen:ſed mihi quidem,ſi vos nunc ab iſtis decipiemini poſthac , non licebit agere de dote:Iſtis verò,ſi dicunt,me arbitri ſententia iniuſtè eſſe abſolutum,& tum licuit ad vos appellare:& nunc denuò licebit,ſi voluerint, ius eis à me ſuum apud vos adipiſci.Ego ſi me vos,quod abſit,deſeretis: non habebo vnde filiæ dotem annumerem:cuius cùm natura ſim pater,ſi ſtaturam eius videatis,non filiam eſſe meam, ſed ſororē arbitremini.Iſti,ſi me iuueritis, nihil de ſuo ſoluent , ſed de mea domo meum mihi reddent : quàm cum ſecreuerimus communiter omnes ad dotis ſolutionem:iſti habitare in ea ſoli pergunt.Neque enim mihi commodum eſt, filiam habent nubilem,cum talibus habitare,qui non ipſi modò luxurioſè viuunt:ſed & ſui ſimiles alios multos in ædes introducunt.neque etiam,ita me amet Iupiter, tutum eſſe mihi puto , commune cum hominibus iſtiuſmodi domicilium.Nam qui adeò palàm mihi per inſidias periculum in Areopago crearūt:quo iſti vobis aut veneficio,au alio eiuſdem generis facinore abſtinere velle videantur?Qui præter cætera(nam & hoc modò venit in memoriam) tam inſigni eſſe cœperunt impudentia,vt & Critonis teſtimonium iniecerint,eum tertiam ædium partem à me emiſſe. Quod eſſe falſum,facilè intelligetis.Primùm enim, non ita frugaliter viuit Crito , vt ab alio ædes emat: ſed ita ſumptuoſè & luxurioſè,vt præter ſua,etiam aliena conſumat.Deinde non iſti nunc teſtimonium dicit:ſed mihi in iudicio aduerſatur. Quis enim veſtrûm ignorat,teſtes eſſe eos,ad quos negocium,quo de lis eſt,nihil attinet:aduerſarios autem,ſocios earū rerum , propter quas ab aliquo accuſantur ? id quód Critoni accidit.Præterea cùm vos, Iudices , tot ſitis, cum ſit cæterorum Athenienſium tanta multitudo: alius quidem nemo ſe ei adfuiſſe teſtatur: Timocrates ſolus,tanquam à machina,teſtatur decimam celebraſſe iſti patrem meum,æqualis eius , qui nunc hoc iudicio reus agitur: ſeque planè omnia ſcire profitetur,quæ iſtis expediunt ſcilicet.teſtatur item nunc,ſe ſolum Critoni adfuiſſe,cùm ædes à me emeret: quòd quiſnam veſtrûm credat?præſertim cùm ego non de eo nunc agam, vtrū ædes Crito emerit,nec ne:ſed de dote,quam à matre mea allatam me recipere iubent leges.Proinde, quemadmodum vobis ego teſtimoniis multis & argumentis oſtendi:matrem meam talentum dotis attuliſſe:id verò me de patrimonio non recepiſſe:& ædes in eam rem à nobis exemptas eſſe: ſic & iſtum vobis oſtendere iubete,aut me vera dicere,aut recipere dotem non oportere. De his enim nunc pronunciabitis.Si verò eorum de quibus accuſatur nec teſtes fide dignos producere , neque vllum aliud argumentum poterit:ſed alia verba iniiciet,decipiendi cauſa,& clamabit,&indignabitur,quæ à cauſa aliena ſunt:per Iouem cæteroſq; deos vos oro,ne patiamini : ſed ius meū mihi tribuatis propter ea omnia quæ dicta ſunt:cogitantes, multò eſſe iuſtius, vt matris meæ dotem mihi ad elocationem filiæ meæ ad dicatis:quàm vt Plango & iſti , præter cætera , etiam ædes ad dotem exemptas,nobis eripiant,contra omnem æquitatem.

A εἰδότων, ὃν τρόπον ἀναγκασθεὶς ὁ πατήρ μου ἐποιήσατο τούτους, οὐδὲν ἧττον δικάζομαι νυνὶ αὐτοῖς, καὶ μάρτυρας ὑποδίκους παρέχημαι. καίτοι οὐκ ἴσος ἡμῖν ἐστιν ὁ κίνδυνος. ἀλλ' ἐμοὶ μὲν, ἐὰν ὑμεῖς νυνὶ ὑπὸ τούτων ἐξαπατηθῆτε, οὐκ ἐξέσται ἔτι δικάσασθαι περὶ τῆς προικός· τούτοις δ' οἳ φασὶν ἀδίκως ἀποδιαιτῆσαί με τὴν διαιτητὴν τὰς δίκας, καὶ τότε ἐξῆν εἰς ὑμᾶς ἐφεῖναι καὶ νῦν ἐκγενήσεται πάλιν, ἐὰν βούλωνται, παρ' ἐμοῦ λαβεῖν ὑμῖν τὸ δίκαιον. καὶ ἐγὼ μὲν, ἐὰν (ὃ μὴ γένοιτο) ὑμεῖς με ἐγκαταλίπητε, οὐχ ἕξω ὁπόθεν προῖκα ἐπιδῶ τῇ θυγατρί, ἧς τῇ μὲν φύσει πατήρ εἰμι. τὴν δ' ἡλικίαν αὐτῆς εἰ ἴδοιτε, οὐκ ἂν θυγατέρα μου, ἀλλ' ἀδελφὴν εἶναι αὐτὴν νομίσαιτε. οὗτοι δ' ἂν ὑμεῖς μοι βοηθήσετε, οὐδὲν ἐκ τῶν ἰδίων ἀποτίσουσιν, ἀλλ' ἐκ τῆς οἰκίας τὰ ἐμὰ ἐμοὶ ἀποδώσουσιν, ἣν ἐξειλόμεθα μὲν κοινῇ πάντες εἰς τὴν ἔκτισιν τῆς προικός, οἰκοῦντες δ' αὐτὴν οὗτοι μόνοι διατελοῦσιν. οὔτε γὰρ ἁρμόττει μοι
B θυγατέρα ἐπίγαμον ἔχοντι οἰκεῖν μετὰ τοιούτων, οἳ οὐ μόνον αὐτοὶ ἀσέλγως ζῶσιν, ἀλλὰ καὶ ὁμοίους αὐτοῖς ἑτέρους πολλοὺς εἰς τὴν οἰκίαν εἰσάγουσιν. οὔτε μὰ τὸν Δί' ἀσφαλὲς εἶναί μοι νομίζω * ζῆν σὺν τοιούτοις ἐν τῷ αὐτῷ. ὅπου γὰρ οὕτω φανερῶς μοι ἐπιβουλεύσαντες εἰς Ἄρειον πάγον ἀγῶνα κατεσκεύασαν, τίνος ἂν οὗτοι ἢ φαρμακείας ἢ ἄλλης κακουργίας τοιαύτης ὑμῖν ἀποσχέσθαι δοκοῦσιν; οἵ γε πρὸς τοῖς ἄλλοις (ἀρτίως γὰρ καὶ τούτου ἀνεμνήσθην) εἰς τοσαύτην ὑπερβολὴν τόλμης ἐληλύθασιν, ὥστε καὶ Κρίτωνος μαρτυρίαν ἐνεβάλοντο, ὡς ἐώνηται τὸ τρίτον μέρος παρ' ἐμοῦ τῆς οἰκίας, ἣν ὅτι ψευδής ἐστι, ῥᾳδίως εἴσεσθε. πρῶτον μὲν γὰρ οὐχ οὕτω μετρίως ζῇ Κρίτων, ὥστε παρ' ἑτέρου οἰκίαν ὠνεῖσθαι· ἀλλ' οὕτω πολυτελῶς καὶ ἀσώτως, ὥστε πρὸς τοῖς αὑτοῦ, καὶ τὰ τῶν ἄλλων προσαναλίσκειν. ἔπειτ' οὐ μαρτυρεῖ τούτῳ νυνί, ἀλλ' ἐμοὶ ἀντιδικεῖ. τίς γὰρ ὑμῶν οὐκ οἶδεν, ὅτι μάρτυρες μέν εἰσιν οὗτοι οἷς μὴ μέτεστι τοῦ πράγματος, περὶ οὗ ἡ δίκη ἐστίν· ἀντίδικοι δ' οἱ κοινω-
C νοῦντες τῶν πραγμάτων περὶ ὧν ἂν δικάζηταί τις αὐτοῖς; ὃ Κρίτωνι συμβέβηκεν. ἔτι δὲ τοσούτων ὑμῶν ὄντων, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ τῶν ἄλλων Ἀθηναίων πολλῶν, ἄλλος μὲν οὐδεὶς αὐτῷ παραγενέσθαι μεμαρτύρηκε· Τιμοκράτης δὲ μόνος, ὥσπερ ἀπὸ μηχανῆς, μαρτυρεῖ μὲν δεκάτην ἑστιάσαι τούτῳ τὸν ἐμὸν πατέρα, ἡλικιώτης ὢν τοῦ νυνὶ φεύγοντος τὴν δίκην· φησὶ δ' ἅπαντα ἁπλῶς εἰδέναι, ἃ δὴ τούτοις συμφέρει. μαρτυρεῖ δὲ νυνὶ μόνος Κρίτωνι παρεῖναι, ὅτε παρ' ἐμοῦ τὴν οἰκίαν ἐωνεῖτο. ὃ τίς ἂν ὑμῶν πιστεύσειεν; ἄλλως τε, καὶ ὅτι οὐ περὶ τῆς οἰκίας, πότερα ἐώνηται Κρίτων αὐτὴν ἢ μή, νυνὶ δικάζομαι· ἀλλὰ περὶ προικός, ἣν, ἐπενεγκαμένης τῆς μητρός, οἱ νόμοι κελεύουσιν ἐμὲ κομίζεσθαι, ὥστε καθάπερ ὑμῖν ἐγὼ ἐκ μαρτυριῶν πολλῶν καὶ τεκμηρίων ἐπέδειξα, ἐπενεγκαμένην μὲν τὴν μητέρα μου τάλαντον προῖκα, οὐ κομισάμενον δὲ τοῦτ' ἐμὲ ἐκ τῆς πατρῴας οὐσίας, ἐξαίρετον δ' ἡμῖν γενομένην * τὴν οἰκίαν εἰς ταῦτα. οὕτω κελεύετε καὶ τοῦτον ἐπιδεικνύναι ὑμῖν, ἢ ὡς οὐκ ἀληθῆ λέγω, ἢ ὡς οὐ προσήκει μοι κομίσασθαι τὴν προῖκα, περὶ τούτων γὰρ ὑμεῖς νυνὶ τὴν ψῆφον οἴσετε. ἐὰν δὲ μήτ' ἔχων περὶ ὧν φεύγει τὴν δίκην, μήτε μάρτυρας ἀξιοχρέως παρέχεσθαι, μήτ' ἄλλο πιστὸν μηδέν, ἑτέρους παρεμβάλῃ λόγους κακουργῶν, καὶ βοᾷ καὶ σχετλιάζῃ μηδὲν πρὸς τὸ πρᾶγμα· πρὸς Διὸς καὶ θεῶν μὴ ἐπιτρέπετε αὐτῷ, ἀλλὰ βοηθεῖτέ μοι τὰ δίκαια, ἐξ ἁπάντων τῶν εἰρημένων ἐνθυμούμενοι, ὅτι πολὺ δικαιότερόν ἐστιν τὴν τῆς ἐμῆς μητρὸς προῖκα τῇ ἐμῇ θυγατρὶ εἰς ἔκδοσιν ὑμᾶς ψηφίσασθαι, ἢ Πλαγγόνα καὶ τούτους πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τὴν οἰκίαν τὴν εἰς τὴν προῖκα ἐξαίρετον γενομένην ἀφελέσθαι ἡμᾶς παρὰ πάντα τὰ δίκαια.